

Långaröds kyrka

55.7877, 13.8380

Långaröds kyrka, som helgades åt Sankt Nicolus uppförde på 1100-talet och är en av Skånes äldsta tegelkyrkor. Kyrkan som byggdes i romansk stil med långhus, halvrunda kor och halvrunt absid, hade sitt tegel synligt fram till 1400-talet då den troligen fick sin rappning.

På yttersidan i norr finns ett romanskt fönster som visar på den typiska stilen.

På 1850-talet bestämdes det att man skulle bygga ut kyrkan åt väster och att även ersätta klockstapeln med ett torn. Tornet fick dock en säregen, smal utformning, och det sägs att byggmästaren misstog tornets innermått för yttermåtten. I tornet hänger två klockor. Den stora är från 1587 och den lilla från 1633.

2011 upptäcktes en vattenläcka i plåttaket till 1800-talstillbyggnaden på den gamla 1100-tals kyrkan. Plåten låg inte rätt på takstolarna vilket gjorde att vatten inte kunde rinna av. Det läckte in och vattnet hade även angripit trästrukturen.

I valven och på väggarna syns all fresco målningar med motiv ur gamla testamentet. Dessa är utförda på 1400-talet av den så kallade Vittskövlemästaren Nils Håkansson eller någon av hans medhjälpare.

Nu har denne Nils Håkansson skapat en del huvudbry bland forskare. Hans signatur finns i en kyrka, Ysane i Blekinge på gränsen till Skåne, men hans målningsstil känns igen, inte bara här i Långaröds kyrka utan även bland annat från några kyrkor i både Västergötland och Östergötland.

Kanske var det så att han vistades en tid i de danska landskapen och då målade bland annat Ysane kyrka. Sedan lärde han upp den så kallade Vittskövleskolan, en verkstad som sedan målade i hans anda - innan han återvände hem till Vadstena varifrån han troligen kom.

En notis i Vadstenadiariet från år 1498, berättar om att en viss Nils målares dotter som vigts till nunna i klostret.

Nu får man ta dessa uppgifter med en liten reservation. Eventuellt fanns det två målare som båda gick under namnet Nils, som var verksamma under samma tid och målade i samma stil men på olika håll i landet - men därom tvistar de lärde.

Nu ska vi återvända till målningarna i kyrkan.

I korets tak kan man se bilder av helgonet Nicolaus av Myra, som var de sjöfarandes och barnens beskyddare - och förebilden till vår julklappsutdelande jultomte. Och dessutom kyrkans skyddshelgon.

Sankt Martin avbildas här med en tiggare, som han enligt legenden mötte under sin tid som soldat. Då den unge soldaten inte hade något annat att ge tiggaren som var halvnaken och frös, drog han sitt svärd och skar hälften av sin mantel. Martin lämnade sedan sin krigstjänst och blev så småningom påve - och med tiden helgon - och firas hos oss med Märten Gås.

På 1500-talets kalkades målningarna över, men togs åter fram i början av 1900-talet, dock med en hårdhänt metod som tyvärr skadade många målningar. 1963 restaurerades målningarna på nytt med mer varsam hand och återställdes så gott det gick till sitt ursprungsskick.

Altaruppsatsen är från 1775, men själva talvan är äldre, kanske från 1500-talet.

Det stora krucifixet som hänger i triumfbågen är från 1300-talet och visar den lidande Kristus.

Dopfunten fanns redan i den föregående kyrkan på platsen och är sannolikt huggen under tidig medeltid.

Den nuvarande orgeln är byggd av Johannes Kunkel, men har en fasad från en tidigare orgel.

Källor:

Webb: Hörby församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Webb: "Långaröds kyrka riskerar att rasa". Skanskan.se 17 januari 2011.

Bok: "Det medeltida Skåne. En arkeologisk guidebok". Peter Carelli 2010. ISBN 978-91-85377-91-6

Pdf: "Långaröds kyrka utvändigt restaurering". Kerstin Börjesson. Regionmuseet Kristianstad 2013.

Pdf: "Barn i och kring kyrkobyggnaden fram till och med 1600-talet" Lena Janstad. C-uppsats Lunds universitet 2007.